

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Exponuntur quædam scripturæ loca quæ objiciuntur ab Hæreticis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

oppositum definit Tridentinum sess. 4. de cetero A
de canonicis Scripturis.

Accedunt etiam SS. Patrum testimonia, præ-
sertim Augustini & Bernardi: ille enim scrip-
sit: 27. hæc scribit: Attende ad ipsum fidei nomen: si-
des enim appellata est, quia sit quod dicitur: dua syl-
labe sonant, eadem dicitur fides. prima syllaba a facto, se-
cunda a dicto. Interrogo te utrum credas? dicis, credo:
fac quod dicis, & fides est. D. verò Bernardus hæc
verba Canticorum, Recti diligunt te, exponens,
sic ait: Quid fidem tuam ab actu dividis? fidem perimis
tuam, fides enim sine operibus mortua est. Munus mor-
tuum offert. Quia hostia pacifica, ubi tanta discordia?
Non Deum placas, sed offends, discors tibi. Nec mirum
si Camis fratrem suum insurrexerit, qui fidem prius
viderat suam: fidei cida, priusquam fratricida. Fi-
des ergo tuam animes dilectio, probet actio.

Potest etiam suaderi conclusio congrua rati-
one: Homo per voluntatem suam averfus est
a Deo cum peccavit: Ergo ut remittatur ei pec-
catum, debet ad ipsum converti per actum volun-
tatis; & per consequens non sufficit actus fidei.

Confirmatur: Voluntas per peccatum fuit
præcipue laiciata: Ergo congruum est, ut illa
per aliquos actus sibi proprios moveatur ad ju-
stificationem, quæ est illius sanitas.

Confirmatur amplius: Deus unumquemque
moveat juxta modum suæ naturæ accommoda-
tam: nam ut dicitur Sap. 5. *Disponit omnia suavi-
ter*: Atqui modus homini consentaneus est, ut
per intellectum & voluntatem operetur; cum
hæc duæ facultates ad naturam rationalem per-
tineant: Ergo congruum est, ut Deus moveat
hominem ad justificationem, mediante utraque
facultate, ipsumque ad eam disponat, non solum
per actum fidei, qui pertinet ad intellectum, sed
etiam per timorem, spem, contritionem, & di-
lectionem, quæ sunt actus à voluntate elicti.

§. II.

Exponuntur quedam Scripturæ loca quæ
objiciuntur ab hæreticis.

Contra hanc conclusionem objiciunt hære-
tici plura Scripturæ testimonia, in quibus
homo dicitur justificari per fidem, vel justifica-
tio soli fidei tribuitur: Act. 13. *In hoc omnis qui
credidit justificatur*. Ad Rom. 13. *Arbitramur justificari
hominem per fidem*. Et cap. 4. *Reputata est fides A-
bramæ ad justitiam*. Et ad Galat. 4. *Ex fide justificat
Gentes Deus*. Unde Lutherus, teste Rosenf. art.
36. ait: *Figmenta sunt omnia, quæ de præparatione
liberi arbitrii ad gratiam tot libri tractata sunt*.

Sed ad hæc, & similia Scripturæ loca, triplex
potest adhiberi responsio, seu interpretatio. Pri-
mo dici potest, justificationem tribui fidei tan-
quam initio & radici, non excludendo tamen a-
lia opera ad eam disponentia. Ita Tridentinum
sess. 6. cap. 8. ubi sic ait: *Cum Apostolus dicit justifi-
cari hominem per fidem, ea verba in eo sensu intelli-
genda sunt, quem perpetuus Ecclesie Catholice con-
sensu tenuit & expressit: ut scilicet per fidem ideo
justificari dicamur, quia fides est humana salutis ini-
tium, fundamentum, & radix omnis justificationis, sine
quæ impossibile est placere Deo, & ad filiorum ejus con-
fortium pervenire*.

Secundo responderi potest, illa intelligi de fi-
de viva, quæ involvit ipsam formam justifican-
tem, nempe gratiam & charitatem. Cui solutio-
ni favet Paulus ad Galat. 5. dicens: *In Christo
Iesu neque circumcisio aliquid valet, neque præpa-*

rium, sed fides quæ per charitatem operatur. Unde
Hieronymus, exponens verba supra relata ejus-
dem Apostoli ad Rom. 3. *Arbitramur justificari
hominem per fidem, ait: Abutuntur quidam hoc loco
ad destructionem operum iustitiae, solam fidem posse
sufficere assertantes: cum tamen alibi dicat Aposto-
lus: si habuero omnem fidem, ita ut montes transfe-
ram, charitatem autem non habuero, nihil mihi pro-
dest*.

Tertia solutio est, quod justificamur per fi-
dem, id est, per ea quæ in doctrina Evangelica
continentur, faciendo scilicet omnia, quæ juxta
doctrinam Evangelicam ad justificationem re-
quiruntur; inter quæ, præter fidem, numeran-
tur plures actus voluntatis, timoris scilicet, spei,
dilectionis, & penitentiae, ut patebit articulo
sequenti.

Instant hæretici: Apostolus variis in locis as-
serit quod sola fides sine operibus justificat: Ad
Rom. 3. *Arbitramur hominem justificari sine operibus
legis*. Ad Ephes. 2. *Gratia estis salvati per fidem, non
ex operibus*. Ad Galat. 2. *Scientes quoniam non ju-
stificatur homo ex operibus legis*. Ergo hæc inter-
pretatio non est legitima.

Sed facile respondetur, quod quando Apo-
stolus aliter hominem non justificari ex operi-
bus, per hoc non intendit excludere actus super-
naturales, quibus à peccato recedimus, & in
Deum tendimus, sed duntaxat observantiam
ceremoniarum & Sacramentorum veteris le-
gis: quia cum per mortem Christi ipsa lex verus
antiquata & abolita sit, ejus observatio non po-
test prodesse ad salutem & justificationem. Un-
de Paulus non dicit absolute hominem justifi-
cari sine operibus, sed addit, *sine operibus legis*.

Quod si interdum absolute dicat hominem
salvari, vel justificari sine operibus, per hoc ex-
cludit solum opera meritoria justificationis,
non verò ad illam disponentia; vel opera facta
solâ virtute liberarum arbitrii, sine gratia, ut sic of-
fendat justificationem fieri gratis, & non ex
merito operum ipsam præcedentium.

ARTICULUS VII.

*Verum ad justificationem adulti requirantur
actus formales & expressi spei, penitentiae,
& dilectionis, vel sufficiant impliciti
& virtuales?*

Suppono primò, actum spei ad justificationem
requiri. Pater hæc suppositio primò ex Tri-
dentino sess. 14. cap. 4. ubi dicitur contritionem,
quæ omni tempore fuit necessaria ad impetran-
dam veniam peccatorum post Baptismum com-
missorum, præparare ad justificationem, si con-
juncta sit cum fiducia divinæ misericordiae. Et postea
cum loquitur de attritione, dicit, quod ex-
cludat voluntatem peccandi, cum spe veniæ, di-
sponit ad gratiam in Sacramento impetran-
dam. Secundo colligitur ex Scriptura: dicitur
enim Marci 10. *Confide fili, remittuntur tibi pecca-
ta tua*: & ad Rom. 8. *Spe salvi facti sumus*. Tertiò
ratione suadet: Cum enim remissio peccato-
rum non sit bonum humanum, sed divinum, & à
solo Deo sperandum, non potest homo conari
ad illud obtinendum, nisi speret se illud obten-
turum, juxta illud Ambrosij lib. 1. penit. cap. 1.
Nemo potest agere penitentiam, nisi qui speraverit in